

OPEN
Stefan Martens

OPEN - Stefan Martens

6 t/m 28 februari 2010

Als je rond cultuur werkt, is het goed om grenzen te verleggen, verder te kijken dan de nabije omgeving, nieuwe horizonten te verkennen. Voor een gemeente als Beveren is het natuurlijk niet evident om op het vlak van tentoonstellingen in die zin al te grote ambities te koesteren, maar met de Argentijnse Maria Causa [2006], de collecties die in Wittenberg – in samenwerking met de Koninklijke Piet Stautkring – ontleend [2006 en 2008] werden en de kunstenaars uit het Franstalige deel van ons land, die in het verleden reeds aan Beeldig Hof ter Saksen [2001 en 2007] deelnamen, kunnen we toch stellen dat we af en toe grenzen overschrijden.

Maar bij het verruimen van de horizonten mogen we de kwaliteiten van wat zich vlakbij afspeelt ook niet uit het oog verliezen. Beveren kan immers ook bogen op heel veel bekwaam lokaal talent. Daarom is het een goede traditie om elk jaar een andere *autochtone* Beverse kunstenaar aan u voor te stellen. De moeilijkheid ligt er niet in om goede Beverse artiesten te vinden - want er zijn er genoeg -, maar wel om te kiezen wie eerst aan bod komt. Jos Hendrickx, Wim van Remortel en Georges Staes passeerden intussen al de revue en we houden er nog veel in reserve. Wat belangrijk is en wat zeker niet onopgemerkt bleef, is het feit dat deze tentoonstellingen de gelegenheid gaven een andere grens te verleggen. De jongere generatie bleek een trouwe bezoeker van de tentoonstellingen van de – zeg maar – gevestigde Beverse waarden. Het werd dan tijd om ook deze grens eens in de andere richting te doorbreken. In het project *een kapellekensbaan* [zomer 2008] stelden we kunstenaars van verschillende generaties tegenover elkaar. Als junior kreeg Stefan Martens toen de kleinste - maar zeker niet de gemakkelijkste - kapel toegewezen. De kapel van kasteel

Cortewalle wordt immers gedomineerd door decoratieve elementen en staat daardoor bijna diametraal tegenover de *witte doos*, die als summum van expositiemogelijkheden geldt. Maar de realisatie van Stefan was subliem. Een kleinschalige ingreep, slechts één werk, was voldoende om de hele ruimte in te palmen. En tegelijk slaagde hij erin de sereniteit en de rust van de kapel te bewaren.

Stefan Martens is een kunstenaar die zelf ook steeds grenzen overschrijdt. Zijn inbreng in *een kapellekensbaan* bleef niet beperkt tot het tentoonstellen alleen. Met vriend Joeri Dobbeleir zorgde hij voor het *middelpunt*, een spetterende combinatie van beeld en muziek. Hij ontwierp het drukwerk en het logo dat trouwens in juni met zijn toestemming opnieuw gebruikt mag worden voor de *kapellekensbaan n°2*. Kortom, hij gaf een boeiende wending aan het concept.

Het maakte ons hongerig naar meer en nieuwsgierig naar de verdere evolutie in zijn werk en we besloten om hem de kans te geven zijn kunnen te demonstreren in een grotere ruimte.

Voor *Open* geeft hij de voorkeur aan de kloosterkapel van OC *Boerenpoort* omdat hij van oudsher een sterke voeling heeft met deze ruimte. Als Melselenaar stond hij mee aan de *StArt* [woordspeling] om deze kapel als huis voor beeldende kunst te promoten.

Het is nodig om bij de overdracht van een ambt toch de continuïteit van het beleid te bewaren. Het cultuurbeleid is voor een schepen zoals zijn oeuvre is voor een kunstenaar. Het moet groeien, vanuit het ene concept in het andere overvloeien en tegelijk grenzen verleggen. Het werk van Stefan Martens staat symbool voor de continuïteit in het beleid. Mijn voorganger begeleidde het vorige project en ik ben blij dat ik deze tentoonstelling mag inleiden. Het werk van

kapel OC Boerenpoort Melsele

Stefan is de voorbije twee jaar gegroeid, veranderd, geëvolueerd en daar zal ik graag een voorbeeld aan nemen. Zijn werk is ook grensverleggend. De slagzin: “*OPEN* is het diafragma dat u in de schilderkunst projecteert”, verwijst naar de opleiding van Stefan als schilder, maar ook naar de digitale verwerking, de performance en de wisselwerking met de toeschouwer.

Deze tentoonstelling stilt in elk geval even onze honger en bevredigt kort onze nieuwsgierigheid; maar voldaan zijn we allerminst. Me dunkt het is een aperitiefje, een amuse, een begin, een belofte.

Ernest Smet
schepen van Cultuur

In het veelzijdige oeuvre van Stefan Martens vormt de rijke traditie van de schilderkunst een fundamentele oriëntatie en blijvende inspiratiebron. Reeds vanaf zijn academiejaren bekleedt het portret daarin een sleutelpositie. Zonder enige modieusheid na te streven, is zijn beeldvorming onlosmakelijk verbonden aan het eigentijdse digitale tijdperk. Dit betekent dat hij het beeld exploreert en produceert met behulp van de computer. Daardoor verkrijgt de tastbaarheid van het penseel of de materialiteit van de verfmaterie een bijkomende virtuele status. Nochtans blijft de zoektocht klassiek omdat de kunstenaar in essentie de complexe werking van licht op plastische vormen onderzoekt.

De verrassende impact van het licht en de metamorfose die vorm en ruimte hierdoor ondergaat, vormt dus het feitelijke onderwerp. Wat het fysieke licht en digitale wereld verenigt, is onstabiele of positiever uitgedrukt: beweeglijkheid. Vanuit deze combinatie zou men de kunstenaar zelfs als een *digitaal impressionist* kunnen omschrijven. Het sequentiële karakter van de portretreeks *Lichtprinses* kan dan ook als een analogie gelezen worden met Monets schilderijen met de kathedraal van Rouen als thema. Door de steeds wisselende lichtomstandigheden ontstaat in elk apart schilderij een nieuw picturaal verhaal. Onder invloed van licht en tijd lijkt de werkelijkheid dan ook een vloeïende, ongreepbare identiteit te verkrijgen. De poging om tijd te integreren in het medium schilderkunst leidt tot een bijna muzikale status – een soort van mediumsprong – met een basisthema en variaties die hier uit ontstaan.

Toch heeft men in de impressionistische schilderkunst de indruk dat de werkelijkheid noodzakelijkerwijs van buitenaf benaderd wordt. Vandaag is het echter mogelijk om de realiteit van binnenuit te modificeren. Zowel de contemporaine

wetenschapper als de kunstenaar lijken onder invloed van de technologie vanuit de kern van het bestaan te opereren. Muzikale termen als thema en variatie veranderen in deze context in begrippen als genotype en fenotype. De *macro* of *nano*-schilderijen van Martens spelen in op de enorme schaalverschillen waarmee we de realiteit vandaag exploreren. Vanzelfsprekend genereert de ontrafeling van het interne nieuwe inzichten betreffende de relatie tussen innerlijk of uiterlijk, intern en extern. Het doorbreken van die rand, grens of limiet wordt door Stefan Martens symbolisch ingevuld. In zijn portretten opent het lichtspoor de omtrek van een gelaat waardoor het zich tot de omgeving bindt. Letterlijk, maar tevens overdrachtelijk gaat het individu hierdoor een relatie aan met de omringende wereld.

De relatie tussen binnen en buiten wordt door de kunstenaar vaak met kordate plastische middelen geaccentueerd. Hij houdt van de breuk, het contrast, de negatie en de omkering. In tegenstelling tot de egale stijl van de hedendaagse *anime* of *manga* geïnspireerde figuurtjes, creëert Martens gelaagde beelden. Binnen de contour van een gelaat wemelt het van gradaties en nuanceringen met brute suggesties van borstelsporen. In zijn *Lichtprinses* verzoent de kunstenaar de dramatische licht-donkerwerking van barokkunstenaar Caravaggio met de rococo-teerheid van Fragonard. Het geheel aan bewerkingen met foto, computer, projectie, schilderen, retoucheren en hernemen, geeft de complexiteit van zijn beeldproductie aan.

Stefan Martens blijft zich concentreren op het klassieke erfelijke materiaal van de schilderkunst: vlekken, borstelsporen, kleur, textuur en dynamiek. Een primaire verwondering ligt voor hem in het moment waarop de vlekken een dusdanige samenhang krijgen dat ze als een

betekenisvolle vorm geïnterpreteerd kunnen worden. Voor hem is het de kiem van de schilderkunst. Hoewel dit medium vandaag verschillende verschijningsvormen heeft en zweeft tussen de materialiteit van het klassieke canvas en de virtualiteit van de computer. De presentatievorm kan zowel een animatie, canvas, foto of print worden. Het gebruik van analoog of digitaal geluid accentueert des te meer de eigentijdse multimediale mogelijkheden. De vraag wat authentiek, waar of vals is, doet er voor de kunstenaar minder toe. De enige en meest zinvolle vraag die hij zich stelt, is of het geproduceerde beeld picturaal zinvol is of niet.

Stef Van Bellingen

info

De tentoonstelling OPEN - Stefan Martens werd georganiseerd door cultuurcentrum Ter Vesten. De technische dienst Gebouwen werkte mee aan de realisatie van de tentoonstelling. Pionier stelde materiaal ter beschikking.

Deze *Postcartologus* werd gerealiseerd door Christl Van den Broucke op basis van een lay-outconcept door Stefan Martens voor deze tentoonstelling ontworpen. De eindredactie gebeurde door Stefanie Audenaert. Hij werd uitgegeven door de vzw Gemeentelijk Cultuurcentrum Beveren.

D/2010/7141/1

CC Ter Vesten, Gravenplein 2 - 9120 Beveren
03 750 10 00 - www.beveren.be/tervesten
tervesten@beveren.be